

V chove pána Brežňana úspešne využívajú technológiu Fullwood

Tržby vyššie o 52 600 € za rok prevádzky

Na stránkach AGROMAGAZÍNu (4/2014, s.4) a Slovenského CHOVu (8/2013, s.12-13; 1/2014, s.27-30; 4/2014, s.32-33) sme vám priniesli informácie o manažmente chovu oviec a kôz v Izraeli. Medzitým priniesli pracovníci firmy Fullwood toto know-how do slovenských podmienok. Jedným z dvojice chovateľov využívajúcich produkty a softvér je aj pán Milan Brežňan ml., za ktorým sme sa vybrali na jeho farmu v obci Liptovská Anna.

Systém denného merania mlieka od každej ovce umožnil Milanovi identifikovať bahnice s nízkou dojivosťou a vyradiť ich z chovu bez toho, aby znížil celkovú produkciu mlieka v stáde. Naopak, do konca sezóny výrazne vzrástla, a to o 38 %. Kým pred zavedením systému (I/2015) bola priemerná denná produkcia 0,5 kg; za celý rok 2015 to bolo už 0,8 kg. V súčasnosti sa pohybuje v intervale 1,3-1,5 kg od každej ovce.

Ďalším prínosom, ktorý je možné jednoznačne prisúdiť novej technológii Fullwood je, že sa významne zlepšila aj bakteriologická kvalita mlieka. CPM dosahuje stabilne hodnoty rádo 10⁴ v 1 ml, zatiaľ čo u všetkých ostatných chovateľov v okolí sa pohybuje na hodnotách 10⁵. Výrazne sa skrátil celkový čas dojenja, nakoľko ovce nie sú „predávané“. To čo pred inováciou trvalo 6 hodín, zaberie v súčasnosti len polovicu tohto času. Tým zostáva chovateľovi viac času na prácu a bahniciam na tvorbu mlieka.

Komunikácia v dojárni s riadiacim PC prebieha prostredníctvom meračov mlieka AfiFree a panelom 155i Gold, jedným z dvoch ICAROM odsúhlasených typov meračov v medzinárodnom meradle pre použitie v chovoch oviec a kôz.

Pán Brežňan s Ing. Samuelom Urbanom (obchodný zástupca Fullwood) sledujú údaje o produkcii.

Sofistikovaná selekcia

Vyraďovanie bahnic s nízkou úžitkovosťou bolo síce nekompromisné, ale dialo sa postupne (dodržanie zaťažnosti výmery VDJ). Nízko-produkčné bahnice boli preraďené do skupiny pasených zvierat. Došlo tým k zredukovaniu nákladov na ich krmny deň. Cena krmnej dávky v produkčnej skupine je pomerne vysoká (0,741 €/deň) a celkové náklady na krmny deň a bahnicu sú v tejto kategórii 1 € denne. Vyraďené bahnice (240, t.j. 40 stáda) boli postupne spracované na vlastnom bitúnku.

Manažérsky softvér AfiSheep™ umožnil nielen spresniť a sprísniť základné selekčné kritérium brakácie, ale aj zlepšiť celkovú šľachtiteľskú prácu v stáde, ktoré už 12 rokov prechádza prevodným krížením na plemeno lacaune. AfiSheep farmárovi poskytuje dôležité chovateľské informácie pre riadený chov. Nejde len o štatistické prehľady, ale predovšetkým o produkčné, reprodukčné a zdravotné údaje dôležité pre denno-denný proces objektívneho rozhodovania. Ako sa vyjadril sám majiteľ, je nesmierne dôležité, aby mal k dispozícii spoľahlivé informácie o dennom nádoji a to hneď od prvého dňa po obahnení. Pre objektivizáciu brakácie a obmeny stáda je potrebné vedieť, ako bahnica „nasadila“ pre prvých 30 dní laktácie. Ak produkčná bahnica nedosahuje 1 kg mlieka denne, jej ďalší osud je spečatený. Kontrola úžitkovosti vykonávaná raz mesačne pre tieto účely nestačí. Denný prehľad o každej ovci počas celej laktácie je pre skvalitnenie chovu nevyhnutný. Bahnice s nízkou úžitkovosťou sú obvykle fyzicky silnejšie s vyšším príjmom krmiva a dominantným chovaním. A práve k tomu je možné využiť údaje z meračov. Pri vyhodnocovaní produkcie v akomkoľvek laktáčnom štádiu 10-dňovým kľzavým priemerom a jej porovnaním k aktuálnej dennej hodnote je možné získať údaje o zvyšujúcej či klesajúcej úžitkovosti prípadne o narušení tvorby mlieka. Spolu s hodnotou elektrickej vodivosti to predstavuje diagnostický marker zdravotného stavu vemená.

Základom úspechu je správna identifikácia a softvérová podpora

Práca s údajmi o nádoji by bola bez identifikácie ako jedlo bez soli. Tá je, samozrejme, súčasťou vybavenia dojárne Fullwood. Ide o bodovú identifikáciu, pričom anténa je umiestnená na ceckovom puzdre každej dojacej súpravy. K prečítaniu ISO čipu dochádza až pri vlastnom nasadzovaní. Tým je zaručená jej 100 % účinnosť. Manažérsky softvér AfiSheep™ je srdcom celého systému. Ide o jeden z najlepších softvérov vo svete. Je založený na praktických skúsenostiach a potrebách izraelských chovateľov od ktorých sa stále máme čo učiť. AfiSheep™ poskytuje cenné informácie na dennej báze a jeho výstupné zostavy vystihujú to, čo potrebuje špičkový chovateľ k efektívnemu riadeniu stáda. Hoci ich Milan ešte nevyužíva naplno, už dnes mu poskytujú dostatok informácií pre rozhodovanie o ďalšom smerovaní selekcie a zvyšovanie ekonomickej efektivity chovu. Nejde len o problematiku produkcie, ale aj o všetky ostatné oblasti, ktoré majú nadväznosť na prosperitu chovu. Reprodukcia, zdravie, náklady na krmivo, prácu, čas, štatistika a manipulácia s údajmi, atď. Všetko to, čo sa premieta do denno-dennej práce v chove oviec.

Tri veci k dokonalosti

Prvou vecou, do ktorej by chcel ešte p. Brežňan investovať, je vybaviť dojareň plným počtom dojacích súprav tak, aby sa ešte viacej skrátil čas dojenja. „Ďalej by som chcel kúpiť zariadenie Afi2Go“, hovorí Milan. Ide o pomôcku, elektronický zápisník, ktorý mi výrazne uľahčí prácu s údajmi. „Odpadne mi zapisovanie údajov na papier a z neho do počítača“. Minimalizujú sa prepisovacie chyby a duplicita“. „Tretím dôležitým zariadením, ktorým by som chcel vybaviť môj chov je selekčná bránka“. „Čím ďalej tým viac sa mi javí ako dôležité zariadenie, ktoré mi významne pomôže riešiť manipuláciu so zvieratami“. „Jedinca, ktoré chcem vyradiť nebudem musieť prácne vyhľadávať v stáde, ktoré je tým zbytočne rušené“ dodáva mladý, ale skúsený bača, ktorý môže ísť svojimi progresívnymi názormi príkladom ostatným.

Prínos = vyššie tržby

To je stručne o tom, čo všetko priniesla technológia Fullwood v chove pána Brežňana. Aby sme nezabudli na to najdôležitejšie: Tržby za ovčie mlieko vzrástli medziročne o 52 600 € a to nepotrebuje zrejme ďalší komentár.

MVDr. Peter Olejník,
Ing. Samuel Urban,
Fullwood

Snímky: Marián Dukas, Slovenský CHOV